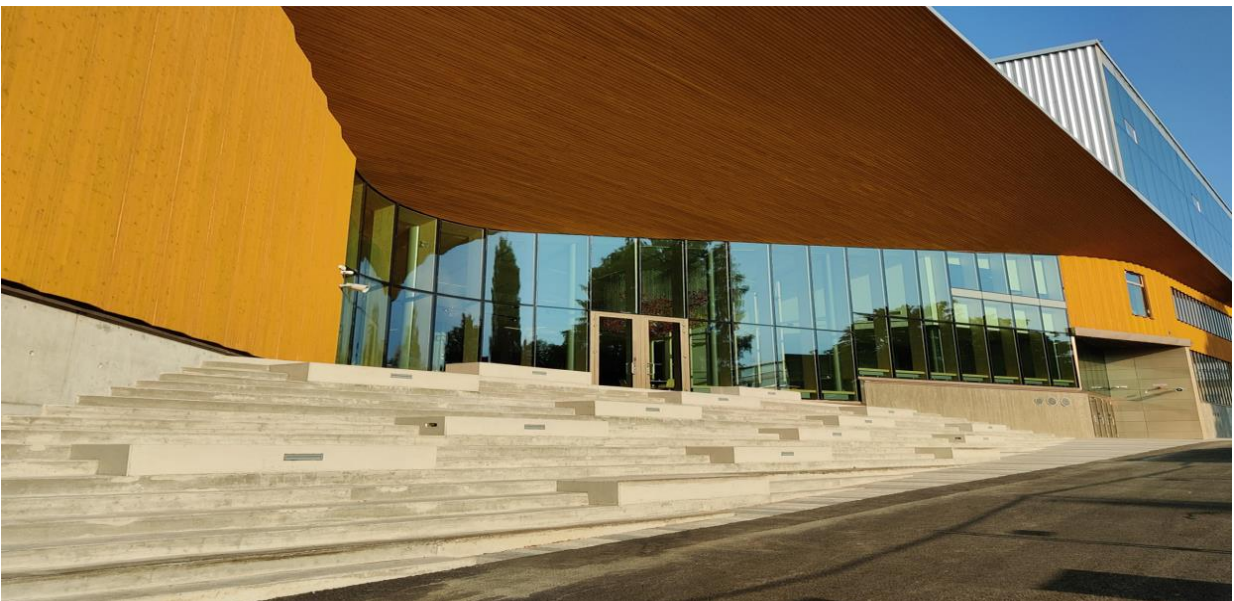

Kuopion aikuislukio

Lukuvuosisuunnitelma 2024–2025

SISÄLLYS

TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LINJAUKSET JA STRATEGIAT	4
1 Kuopion lukiokoulutuksen visio ja tehtävä.....	4
2 Lukuvuoden strategiset painopisteet.....	4
2.1 Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma	5
2.2 Opetussuunnitelmatyö	5
2.3 Lukiokoulutuksen laatustrategia	5
LUKUVUODEN TAVOITTEET JA NIITÄ TUKEVAT TOIMENPITEET.....	7
3 Laadukas oppiminen	7
3.1 Opintojen toteuttaminen.....	7
3.2 Digitaalisuuden hyödyntäminen	8
3.2.1 Digitaaliset oppimisympäristöt.....	8
3.2.2 Etä- ja verkko-opiskelu.....	9
3.3 Oppimisen tuki	10
3.4 Opintojen saavutettavuus.....	11
4 Opiskelijoiden hyvinvointi	12
4.1 Ohjaus.....	12
4.1.1 Ryhmäohjaus.....	13
4.1.2 Ohjauksen kehittämishankkeet.....	14
4.2 Opiskeluhoito	14
4.3 Muut tukitoimet.....	15
4.4 Turvallisuus ja yhdenvertaisuus	16
4.5 Opiskelijoiden osallisuus toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä	17
4.6 Hyvinvointia edistävä lukioyhteisön toiminta.....	17
5 Henkilöstö.....	19
5.1 Henkilöstön osaaminen ja sen kehittäminen.....	19
5.2 Työhyvinvointi ja sen kehittäminen	20
5.3 Henkilöstön osallisuus toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä	20
6 Sidosryhmäyhteistyö ja kumppanuudet.....	21
6.1 Yhteistyö toisten lukioiden kanssa	21
6.2 Muu oppilaitos- ja työelämäyhteistyö.....	22
6.3 Kansainvälinen yhteistyö	22
6.4 Yhteistyö huoltajien kanssa	23
6.5 Muu yhteistyö	23
ORGANISOITUMINEN.....	24

7	Organisoituminen ja johtaminen	24
7.1	Johtamiskäytänteet ja toiminnan suunnittelu	24
7.2	Tiimit ja työryhmät	24
7.3	Kehittämistyö ja hankkeet	25
8	Resurssit	26
8.1	Talous.....	26
8.2	Henkilöstö.....	26
8.3	Fyysinen oppimisympäristö	27
8.4	Tieto- ja viestintäteknikka.....	27
	ARVIOINTI.....	27
9	Toiminnan laadun arviointi.....	27
9.1	Opetuksen ja oppimisen laadun arviointi.....	28
9.2	Työyhteisön toiminnan laadun arviointi.....	28
9.3	Johtamisen laadun arviointi.....	29
9.4	Sidosryhmäyhteistyön laadun arviointi	29
9.5	Muut arvioinnit ja mittaukset	29
	LUKUVUODEN 2024–2025 TAPAHTUMAT	30

TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LINJAUKSET JA STRATEGIAT

1 KUOPION LUKIOKOULUTUKSEN VISIO JA TEHTÄVÄ

Kuopion lukiokoulutuksen visio

Kuopion lukiot ovat laatulukioita, joissa kasvetaan yhdessä avarakatseisiksi ja empaattisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Opiskelija oppii tunnistamaan ja kehittämään omia vahvuuksiaan niin, että hän uskoo omiin mahdollisuuksiinsa toteuttaa unelmiaan.

“Nuori elää Kuopion lukioissa elämänsä parasta aikaa.”

Kuopion lukiokoulutuksen tehtävä

Kuopion lukiokoulutuksen tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolista lukiokoulutusta oppivelvollisuusikäisille.

Kuopion aikuislukio

Kuopion aikuislukio kuuluu Kuopion keskustan lukiokampukseen yhdessä Kuopion Lyseon lukion ja Kuopion taidelukio Lumitin kanssa.

2 LUKUVUODEN STRATEGISET PAINOPISTEET

Kuopion lukiotoimessa määritellään yhteiset strategiset painopisteet. Jokainen lukio määrittelee lisäksi omia tavoitteitaan lukuvuositasoisesti omien painotusalueidensa kautta.

Kuopion keskustakampuksen yhteinen painopistealue: **Pedagoginen muutos ja opettajuuden haasteet**

- i. Millaista pedagogista muutosta tarvitaan?
 1. Opettajan antaman jouston ja tuen määrä
 2. Arviointi ja taitojen arvioinnin kriteerit
- ii. Käytänteet
 1. Tietoiskut opettajainkokouksissa
 2. Pedakahvilat
 3. Kouluttaja
 4. Säännöt (puhelin, istumajärjestys jne.)
- iii. Miten keskeisiä taitoja harjoitellaan kussakin oppiaineessa?
 1. Digimateriaalin kanssa opiskelemisen taidot
 2. Oppimaan oppimisen taidot

Kuopion aikuislukion lukuvuoden 2024-2025 painopistealueita ovat hyvinvointia edistävän yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kehittäminen ja opiskelijoiden opintoihin kiinnittymisen vahvistaminen. Tavoitteemme on lisätä opiskelijoiden ja henkilökunnan osallisuutta koulun toiminnan kehittämisessä. Arjen organisoinnissa hyödynnämme opettajatiimejä, joiden toimintaa ja vastuupettajien tehtäväkuvauksia tarkennetaan lukuvuoden aikana. Lisäksi tarkastelemme TVT-tiimiä ja syvennämme opettajien Abitti – taitoja.

2.1 KASVATUS- JA KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA

Lukuvuoden 2024–2025 aikana otetaan käyttöön ja jalkautetaan kasvatusta ja koulutuspoliittisen ohjelman toimintasuunnitelmaksi luotu **Kuopion lukioiden yhteinen tulevaisuussuunnitelma 2030**. Suunnitelma toimii pitkän ajan kehittämissasiakirjana lukioiden toiminnanohjauksessa ja laadunhallinnassa sekä verkostoratkaisun taustavisiona. Tavoitteena on tarkastella Kuopion lukiokoulutuksen verkostoratkaisuja tarveselvitystyöryhmässä, missä laaditaan suunnitelma lukioverkoston kehittymisestä vuoteen 2035 asti. Päätökset suunnitelmista tehdään vuoden 2025 loppuun mennessä.

2.2 OPETUSSUUNNITELMATYÖ

Lukuvuonna 2024–2025 painotetaan opiskelijan jatko-opintovalmiuksien sekä työelämäosaamisen kehittymistä. Lukion opetussuunnitelman (2021) mukaisesti opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa. Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakointiin. Uutena toimintamuotona toteutetaan ensimmäisen kerran Kuopion päivälukioiden työelämä- ja korkeakouluviikko keväällä 2025. Ensimmäisen toteutuksen jälkeen pohdimme, voisiko toimintaa laajentaa myös aikuislukioon.

2.3 LUKIOKOULUTUKSEN LAATUSTRATEGIA

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2022 *Lukiokoulutuksen laatustrategian*, jonka tavoitteena on edistää lukiokoulutuksen laadukulttuurin ja toiminnan kehittymistä sekä luoda yhdensuuntaiset periaatteet laadunhallinnalle ja sen johtamiselle lukiokoulutuksessa vuoteen 2030 mennessä. Strategian linjausten tavoitteena on palvella kehittämistyötä sekä laadukasta oppimista. Lukiokoulutuksen laatustrategiassa on nimetty **lukiokoulutuksen laatutekijät**, jotka ovat laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri sekä saavutettava lukiokoulutus.

Laatustrategian tavoitteiden mukaista laatutyötä Kuopion lukiokoulutuksessa jatketaan syksyllä 2024 kolmessa verkostohankkeessa:

Laatuapila-hankkeessa (OPH) Kuopion ja Lahden kaupunkien sekä Koulutuskuntayhtymä Gradian ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhteishankkeessa on tehty malli lukiokoulutuksen laadunhallintajärjestelmäksi ja kuvattu lukiokoulutuksen keskeiset prosessit. Lisäksi hankkeessa on

kehitetty lukio-opettajien osaamisenkuvauksen malli ja lukioiden hyvinvointimalli. Hankkeessa jatketaan laatutekijöittäin määriteltyjen yhteisten laatutavoitteiden ja niihin liittyvien mittareiden kehittämistä. Tavoitteena on, että yhteisillä mittareilla voidaan vertailla lukiokoulutuksen eri laatutekijöiden toteutumista hankekumppaneiden kesken.

Itä-Suomen lukioiden laatuhanke (OPH) on 20 lukion yhteishanke. Hankkeen kehittämisteemoja ovat

Lukiokoulutuksen laatutekijöiden kehittäminen

- Opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä
- (Digi)pedagogiikan kehittäminen
- Hyvinvoinnin kehittäminen (digitaalisissa oppimisympäristöissä)
- Lukioverkoston toiminnan saavutettavuuden parantaminen
- Korkea-asteelle johtavan koulutuspolun kehittäminen verkostona

Strategisten kyvykkyyksien kehittäminen

- Ekosysteemiajattelun vahvistaminen lukioiden toiminnan ja sen laadun kehittämisessä
- Laatujohtamisen käytänteiden kehittäminen osana arjen työtä
- Hyvien käytänteiden tunnistaminen ja kokoaminen, jolloin jokaisen lukion erityinen osaaminen voi levitä laajemmalle niin verkoston sisä- kuin ulkopuolella
- Henkilöstöressurssien kohdentaminen kouluille verkostomaisen yhteistyön kehittämiseen ja juurruttamiseen

Hanke jatkuu vielä syyslukukauden 2024 ajan, ja syksyn toimenpiteitä ovat erityisesti

- Lukioiden laadunhallinnan johtamisjärjestelmien luominen ja käyttöönotto
- Laatukulttuurin juurruttaminen ja laadun arvioinnin kehittäminen lukioverkostossa
- Lukioverkoston yhteistyörakenteiden kehittäminen
- Opintojaksopalautteen jatkokehitys kevään 2024 kokeilun pohjalta

Hankkeen koordinaattorina toimii Anu Jylhäsalmi.

Laatuapilan ja Itä-Suomen lukioiden laatuhankkeen paikallisen toteuttamisen tukemiseen on perustettu laatutiimi, jonka vetäjänä on virka-apulaisrehtori Päivi Kiiski ja jäseninä (laatuagentit) opettaja kustakin Kuopion lukiosta. Aikuislukion edustajana tiimissä on Tiina Kaljunen.

Kuopion, Joensuun ja Savonlinnan aikuislukiot työstävät hankkeessa yhteisesti omia laatukäsikirjojaan. Työ aloitettiin lukuvuoden 2023-2024 aikana ja sitä jatketaan syksyllä 2024. Kuopion aikuislukion edustajana työryhmässä on Tiina Kaljunen.

Musiikkilukioiden laatuhanke (OPH) on kuvattu tarkemmin Kuopion taidelukio Lumitin lukuvuosisuunnitelmassa. Hanke jatkuu vielä syyslukukauden 2024 ajan ja vastuurehtorina toimii Inka Kokkonen.

Laatustrategian tavoitteiden mukainen ja laatuhankkeissa kehitetty laatutyö vakiinnutetaan osaksi Kuopion lukiokoulutuksen toimintakulttuuria. Tähän työhön kootaan **lukioiden yhteinen laatutyöryhmä**. Laaturyhmä kootaan pääosin OPH:n laatuhankkeissa mukana olleista toimijoista niin, että jokaiselta lukiolta on yksi laatuagentti ja ryhmää vetää yksi rehtoreista.

Laaturyhmä selvittää sitä, miten Kuopion lukiokoulutukselle saadaan luotua laadunhallintajärjestelmä ja mille pohjalle se rakennetaan. Lisäksi laaturyhmä päivittää arvioinnin vuosikellon ja osaltaan myös toteuttaa ja analysoi arviointeja. Yhtenä tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa Kuopion lukiotoimen sisäisen auditoinnin kokeilu sekä järjestää henkilöstölle koulutusta laatuasioista.

LUKUVUODEN TAVOITTEET JA NIITÄ TUKEVAT TOIMENPITEET

3 LAADUKAS OPPIMINEN

3.1 OPINTOJEN TOTEUTTAMINEN

Kuopion lukioissa panostetaan korkeatasoiseen, motivoivaan opetukseen ja nähdään oppiminen sekä yksilöllisenä että yhteisöllisenä prosessina. Tavoitteena on, että opiskelija kokee omistavansa oman oppijuutensa eli on vastuullinen ja aktiivinen toimija oppimisprosessin aikana. Oppimista tuetaan jatkuvan ja monipuolisen arvioinnin keinoin.

Lukiokoulutuksen oppimisympäristöt mahdollistavat monipuolisten ja ajanmukaisten työskentelymenetelmien käyttämisen. Yhteisöllisten oppimisen menetelmien käyttöä sekä luokahuoneiden ulkopuolella tapahtuvaa oppimista kehitetään edelleen.

Lukioiden opetus toteutuu pääsääntöisesti monimuotoisena kontaktiopetuksena. Kontaktiopetuksen rinnalla etä- ja verkko-opetus lisää opiskelijan mahdollisuuksia joustaviin opintoratkaisuihin ja laajentaa opetustarjontaa. Itsenäiset opintosuoritukset toteutetaan pääasiassa Kuopion lukioiden yhteisen verkkotarjottimen kautta.

Yksilöllisiä opintopolkuja vahvistetaan lukioiden yhteistä kurssitarjotinta ja verkkotarjotinta kehittämällä sekä monipuolisen korkea-asteen kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Erityis- tai painotuslinjoilla opiskeleville sekä kahden tutkinnon opiskelijoille räätälöidään sekä ryhmäkohtaisia että henkilökohtaisia opintopolkuja.

Kampustasolla tehdään vahvaa yhteistyötä. Yhteistyö koskee sekä tilojen käyttöä että opettajien ja opiskelijoiden liikkuvuutta. Näin pyritään joustaviin ja taloudellisiin ratkaisuihin.

Kuopion aikuislukion iltalinjan opiskelijat ovat pääsääntöisesti 18 vuotta täyttäneitä, mutta opiskelijaksi voidaan rehtorin päätöksellä ottaa myös alaikäisiä opiskelijoita. Opetuksessa ja ohjauksessa käytetään monipuolisia ja joustavia menetelmiä. Henkilökohtaisella ohjauksella pyritään löytämään opiskelijan omat vahvuudet. Opiskelijan aikaisempia tietoja ja kokemuksia hyödynnetään opintojen suunnittelussa ja etenemisessä. Tavoitteena on vahvistaa opiskelijan taitoja jatkuvaan oppimiseen.

Kuopion aikuislukio iltalinja tarjoaa opiskelijoilleen mahdollisuuden:

- Suorittaa lukion oppimäärän (88 opintopistettä)
- Suorittaa yksittäisten oppiaineiden oppimäärän
- Suorittaa yksittäisiä opintojaksoja

- Suorittaa ylioppilastutkinnon tai sen osan
- Korottaa lukion päättötodistuksen arvosanoja
- Korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja

Kuopion aikuislukio järjestää Kuopion kaupungin TUVA-koulutusta eli tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta. Koulutus on suunnattu oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa tai jotka jostain syystä tarvitsevat valmentavaa koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan opiskeluvalmiuksia, arjen taitoja ja elämänhallintaa.

Kuopion kaupungin TUVA:lla on lukuvuonna 2024–2025 neljä eri linjaa:

- Kymppi-TUVA, joka painottuu perusopetuksen sisältöjen vahvistamiseen ja päättöarvosanojen korottamiseen
- Silta-TUVA, joka on pienryhmämuotoinen, työelämä- ja leirijaksoja sisältävä koulutus
- S2-TUVA, joka painottuu suomen kielen osaamisen vahvistamiseen
- Paja-TUVA, joka on tarkoitettu perusopetuksen päättötodistusta vailla oleville oppijoille

Kuopion aikuislukio vastaa kaksoistutkinnon toteuttamisesta yhteistyössä Savon ammattiopiston kanssa. Opetus järjestetään päiväopetuksena Savilahden kampuksella. Kahden tutkinnon opiskelijat voivat suunniteltujen opintopolkujen mukaisesti sisällyttää kaksoistutkintoon viisi oppiainetta seuraavista:

- Äidinkieli
- Englanti
- Pitkä tai lyhyt matematiikka
- Ruotsi
- Terveystieto
- Psykologia
- Yhteiskuntaoppi
- Fysiikka

Edellä mainittujen aineiden lisäksi opiskelijoille tarjotaan Savilahdessa Opiskelun TVT-taidot-opintojakso sekä yksi liikunnan opintojakso (vanhojen tanssit). Opintoja on mahdollista valita myös aikuislukion ilta- ja verkkotarjottimelta.

Kuopion aikuislukio vastaa Kuopion lukioden yhteisen verkkotarjottimen toteutuksesta. Aikuislukion opettajat ohjaavat verkossa useiden oppiaineiden opintoja.

3.2 DIGITAALISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

3.2.1 Digitaaliset oppimisympäristöt

Käytössä olevien digitaalisten oppimisympäristöjen on tarkoitus tukea oppimisprosessia monipuolisesti. Ympäristöt antavat mahdollisuuden toteuttaa oppijalle itselleen sopivia oppimistyyliä, mikä mahdollistaa elinikäisen oppimisen taitojen omaksumisen opettajan ohjauksessa. Digitaalisten oppimisympäristöjen toimintaa seurataan ja kehitetään opettajilta ja opiskelijoilta saatujen palautteiden perusteella. Kehittäminen voi kohdistua ympäristön valintaprosessiin, ympäristön ominaisuuksiin ja koulutustarpeiden

täyttämiseen.

Opiskelijoiden riittävä taitotaso hyödyntää lukioiden digitaalisia oppimisympäristöjä ja digitaalisia kokeita varmistetaan heti lukion alussa suoritettavalla OP05-opintojaksolla. Lukio-opintojen aikana opiskelijan tietoja ja taitoja kehitetään ohjaavan arvioinnin avulla. Digitaaliset oppimisympäristöt tukevat opettajan työtä oppijan monipuolisessa arvioinnissa ja ohjauksen tarpeen määrittelyssä. Pedagogisesti mielekkäällä tavalla digitaalisia ympäristöjä hyödyntäen opiskelija löytää itselle sopivia oppimisen tapoja ja keinoja arvioida oppimaansa myös lukion jälkeen.

Opiskelijoiden käytössä olevat oppimateriaalit ovat pääosin digitaalisia. Lukuvuoden 2024–2025 aikana käytössä olevien oppimateriaalien laatua arvioidaan aineryhmittäin ja tehdään linjauksia jatkovalintoihin.

Verkko-oppimisympäristöinä Kuopion lukioissa käytössä ovat Teams ja Moodle. Lukuvuoden 2024–2025 aikana panostetaan erityisesti opettajien tekoälyosaamisen kehittämiseen.

Itä-Suomen lukioverkoston digitaalinen ekosysteemi II – virtuaalitarjotin –hankkeessa saatujen kokemusten perusteella jatketaan Itä-Suomen eLukio -Moodle-oppimisalustan integrointia osaksi lukio-opetusta hyödyntäen opettajien digitaalista osaamista. Toiminnassa huomioidaan koulujen tarpeet digitalisoinnin, oppimisympäristön käytön ja yhteistyön suhteen. Tähän tarjotaan koulutusta vastaamaan oppimistarpeita, ja digitiimi tukee oppimisympäristön kehittämistä ja käyttöä.

Tavoitteena on tehostaa lukioiden digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä oppimisen tukemisessa ja arvioinnissa. Tähän pyritään kouluttamalla opettajia ja edistämällä yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa. Digitalisaatiota hyödynnetään arvioinnissa ja oppimisen kehittämisessä, erityisesti keskittyen oppimisanalytiikkaan, tekoälyyn ja opettajien osaamisen parantamiseen. Lisäksi tuetaan opiskelijoiden ohjausta ja oppimista sekä opetuksen suunnittelua.

Pelillisyyttä lukioon -hankkeessa (OPH) tavoitteena on 1) lukiokoulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen pelillisiä elementtejä hyödyntämällä, 2) opiskelijoiden tulevaisuustaitojen vahvistaminen sekä opiskelumenetelmien rikastaminen pelillisyyden, pelilukutaidon ja pelinkehityksen avulla ja 3) pelillisyyttä, pelinlukutaitoa ja pelinkehitystä tukevien materiaalien ja opintokokonaisuuksien tuottaminen osaksi lukion digitaalisten taitojen oppimisen polkua huomioiden opetussuunnitelma, tuntikehys ja oppimisanalytiikka. Hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun ja sen rahoituksella toteutetaan mm. pedagogisten valmentajien toteuttamia koulutuksia. Hankekoordinaattorina toimii Matti Lähtevänoja.

3.2.2 Etä- ja verkko-opiskelu

Kuopion lukioissa panostetaan opiskelijoiden etäopiskelutaitojen kehittämiseen ja tukemiseen. Näitä teemoja käsitellään mm. OP5- ja OP11- opintojaksoilla. Lukuvuonna 2024–2025 otetaan käyttöön uudet Itä-Suomen lukioverkoston laatuhankkeessa (luku 2.3) kootut etäopiskelijan ja hybridiopetuksen oppaat.

Myös aikuislukion eri linjojen opiskelijoille järjestetään OP5 –opintojakso.

Virtuaaliset opinpolut -hankkeessa (OPH) tuotetut verkko-ohjausmateriaalit on koottu kaikkien Kuopion lukioiden käyttöön verkkotarjottimelle Moodle-ympäristöön. Verkkotarjottimen ohjatut ja aikataulutetut mutta omatahtiset opintojaksot lisäävät opiskelijan mahdollisuuksia joustavan opintopolun rakentamiseen. Opettajia verkkotarjottimen opinnoissa on kaikista Kuopion lukioista. Lukuvuonna 2024–2025 tavoitteena on verkkotarjottimen toiminnan vakiinnuttaminen ja kehitystyön jatkaminen. Verkkotarjotinryhmän koordinaattorina toimii Tiina Kaljunen ja muut jäsenet ovat Aurora Hansen, Jutta Mäkisalo ja Ensio Vatanen.

3.3 OPPIMISEN TUKEA

Opiskelijan oppimisen tuki lukiossa on kaikkien opiskelijoiden oikeus ja toteutuu koko opetushenkilöstön yhteistyönä. Aineenopettajat huomioivat erilaiset tuen tarpeet käyttämällä monipuolisia opetuksen ja arvioinnin menetelmiä. Tukiopetusta tarjotaan eri muodoissa: mahdollisia ovat tukipajat, tukikurssit ja opettajien tarjoamat yksilölliset tukiopetuskerrat.

Lukion erityisopetus on ensisijaisesti pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen, oman oppimistyylin löytämiseen sekä itsetunnon vahvistamiseen oppijana. Erityisopettaja antaa tukea oppimisvaikeuksiin, ei yksittäisten aineiden opetusta tai tukiopetusta. Erityisopettaja antaa yksilöohjausta opiskeluteknikoihin, tekee lukemisen ja kirjoittamisen valmiuksia mittaavia testejä sekä tukee opiskelijaa esimerkiksi tehtävissä ja työskentelyn aikataulutuksessa. Yhteistyö aineenopettajien, opinto-ohjaajien, hyvinvointialueen työntekijöiden, huoltajien sekä opiskelijan hyvinvointia tukevien verkostojen kanssa on keskeinen osa lukion erityisopettajan työnkuvaa.

Lukuvuoden alussa erityisopettaja kartoittaa perusopetuksesta siirtyvien opiskelijoiden tuen tarpeet lukio-opintoihin yhdessä nuorten sekä huoltajien kanssa. Erityisopettaja käy läpi 1. vuositason opiskelijoiden tekemän Niilo Mäki Instituutin DigiLukiseulan ja kutsuu seulassa huomioita saaneet opiskelijat haastatteluun. Huomioiden ja haastattelun perusteella erityisopettaja voi ohjata ja suositella opiskelijalle Niilo Mäki Instituutin lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötestiä. Lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötesti toteutetaan yhdessä erityisopettajan kanssa ja opiskelijan kanssa sovitaan mahdollisista opiskelun tukitoimista.

Opiskelun tukitoimia voivat olla esimerkiksi lisäajan mahdollisuus koetilanteissa sekä painetut oppimateriaalit ja oppikirjat opiskelun tukena. Opiskelun tukitoimet kirjataan opiskelijan oppimisen tuen lomakkeelle ja oppimisen tuen suunnitelmaa päivitetään sekä täydennetään opiskelijan ja erityisopettajan yhteisissä tapaamisissa. Erityisopettaja opastaa ja tekee opiskelijan kanssa mahdolliset erityisjärjestelyiden hakemukset ylioppilaskirjoituksia varten.

Lukuvuonna 2024–2025 Kuopion lukioissa työskentelee yhteensä kuusi erityisopettajaa. Erityisopettajista neljä työskentelee Kuopion kaupungin päivälukioissa, yksi LUPA-pajatoiminnan parissa ja yksi Kuopion aikuislukiossa sekä TUVA-opetuksessa.

Kuopion aikuislukion erityisopettajina toimivat Aurora Arponen (iltaopetus sekä TUVA:n paja- ja siltaopiskelijat) ja Helmi Pulkkinen (TUVA:n Kymppi-polku ja S2-opiskelijat). Aikuislukiossa erityisopettajan tuki painottuu yksilötukeen. TUVA:lla erityisopettaja voi myös olla mukana oppitunneilla. Yksilötuen lisäksi aikuislukiossa järjestetään lukuvuoden aikana tukiopintojaksot englannissa, matematiikassa ja ruotsissa.

Kaksoistutkinto-opiskelijoiden erityisopetuksesta vastaa Savilahdessa Savon ammattiopiston erityisopettaja Kati Strandén. Hän huolehtii ylioppilaskirjoitusten erityisjärjestelyhakemuksista. Savilahdessa kokeillaan tukiovetuspajoja syyslukukaudella 2024 seuraavasti: englannin ja matematiikan pajat vuoroviikoin maanantaisin sekä äidinkielen paja joka toinen viikko perjantaisin. Tukiovetuspajojen opettajina toimivat Paavo Pihavaara, Paavo Koistinen ja Anna-Kaisa Savolainen.

Erytisopettajaresurssi on jaettu lukuvuonna 2023–2024 TUVA-koulutuksen kanssa puoliksi (12 h/yksikkö.) Aikuislukion erityisopettaja työskentelee sekä Puistolassa että Lumitilla. Oppivelvollisten opiskelijoiden määrä aikuislukiossa on kasvanut viime vuoteen verrattuna. Lukuvuonna 2022–2023 oppivelvollisia oli 33 ja lukuvuonna 2023–2024 68.

Oppivelvollisten määrän kasvu on lisännyt opintojen seuraamisvastuuta ja muuttanut aikuislukion pedagogisia käytänteitä. Opiskelun tukea toteutetaan aikuislukiossa pääosin yksilöohjauksena ja tukipajoina.

Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti -hankkeessa (OPH) jatketaan syksyn 2024 aikana monipuolisesti opiskelijan oppimisen tuen ja ohjauksen muotoja. Hankkeen toimijoiden yhteistyönä vahvistetaan opiskelijoiden oppimisentaitoja ja resilienssiä – uskoa tulevaisuuteen. Hankkeessa vahvistetaan edelleen opiskelijan tukipalveluita, joiden tavoitteena on oppimisen tuki pienemmissä ryhmissä. Toiminta on suurelta osin pajamuotoista. Hankkeen monipuolisuuden takia sen tavoitteita toimintoja kuvataan useassa kohdassa tätä lukuvuosisuunnitelmaa. Hankkeen vastuurehtorina toimii Anna-Maija Tiilikainen.

Lukio-opiskelijoiden oppimisen tuen kehittäminen ja vahvistaminen (OPH). Hankkeen päämäärä on luoda Kuopion lukioissa yksilöllisesti räätälöity samanaikaisopettamisen malli, jonka avulla voidaan vastata paremmin erilaisten oppijoiden akateemisiin ja sosioemotionaalisiin tarpeisiin. Erityinen huomio kiinnitetään Kuopion lukioissa vallitseviin erityispiirteisiin, kuten opettajien ja oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen. Hankkeen tarkoituksena on antaa opettajille tietoja, taitoja ja työkaluja, joilla he voivat tukea oppilaita yksilöllisesti ja samalla edistää yhteisöllisyyttä. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on myös vähentää koulupudokkuutta ja parantaa yleistä hyvinvointia Kuopion lukioympäristössä. Tavoitteena on kehittää lukioiden toimintakulttuuria ja pedagogisia käytänteitä, jotka tukevat yksilöllisen oppimisen strategiaa. Hankkeen vastuurehtorina toimii Mika Strömberg.

3.4 OPINTOJEN SAAVUTETTAVUUS

Kuopion lukioissa jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa, oppia ja osoittaa oppimaansa. Opintojen saavutettavuutta Kuopion lukioissa varmistetaan monin eri tavoin:

- Jatkuvan oppimisen periaate ohjaa lukiokoulutuksen käytännön työtä ja toimintaa. Opiskelijoita kannustetaan ottamaan vastaan ja pohtimaan uusia ja innostavia asioita avoimin mielin läpi koko elämänsä.
- Oppimisympäristöjen ja opetusmateriaalien sekä työskentelymenetelmien valinnassa huomioidaan monenlaisten oppijoiden taustat ja tarpeet.

- Opiskelijoiden opintojen ja työskentelyn ohjaamisessa huomioidaan yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet.
- Digitaaliset ympäristöt ovat helppokäyttöisiä kaikille käyttäjille, myös eri tavoin toimintarajoitteisille tai ikääntyneille opiskelijoille.
- Opetusmateriaalin valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että materiaali on kielitietoista ja kuvastaa moninaista yhteiskuntaa.
- Lukioiden fyysinen saavutettavuus on hyvä ja kulkuyhteydet ovat toimivat.

4 OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI

4.1 OHJAUS

Kuopion lukioissa ohjaus on koko oppilaitoksen henkilöstön yhteistä työtä. Päävastuu ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta on opinto-ohjaajilla. Lukuvuonna 2023–2024 jokaisessa lukiossa työskentelee 1–3 päätoimista opinto-ohjaajaa ja lisäksi lukioiden yhteisenä resurssina hankeopinto-ohjaaja.

Lukioiden opinto-ohjaus toteutuu henkilökohtaisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena sekä luokkamuotoisena ohjauksena. Henkilökohtaista ohjausta on saatavissa tarpeen mukaan omalta opinto-ohjaajalta. Ohjaus on prosessi ja opintovalintoja tai niiden muutoksia tehdessä myös koulutus- ja uraohjauksen näkökulma on aina läsnä. Lukioiden opinto-ohjaajat osallistuvat osaltaan yhteisölliseen opiskelijahuoltotyöhön ja tekevät yhteistyötä opiskelijahuollollisiin tai opetuksen järjestämiseen liittyvien asioiden osalta eri toimijoiden kanssa (erityisopettaja, terveydenhoitaja, lukiokuraattori, lukiopsykologi jne) niin koulun sisällä kuin ulkopuolellakin. Sidosryhmäyhteistyö niin korkea-asteen, työelämän kuin julkishallinnon tahojen kanssa on myös tärkeä osa opinto-ohjaajien työtä. Opinto-ohjaajat ohjaavat ja neuvovat opiskelijoita myös ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä kysymyksissä ja ilmoittautumisessa.

Opinto-ohjauksessa on kaksi pakollista opintojaksoa, *OPo1 Minä opiskelijana* ja *OPo2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus*. Niiden toteutuksessa on erilaisia käytänteitä lukioittain. Opinto-ohjauksen tunneilla on vierailijoita niin koulun oman henkilöstön osalta kuin ulkopuoleltakin, ja koulutukseen ja työelämään liittyvää tietoutta tarjoillaan opiskelijoille messuilla, koulutusalaesittelyissä ja muissa tapahtumissa. Mahdollisuuksien mukaan opiskelijat osallistuvat lukioaikana myös ainakin yhden päivän työelämään tutustumispäivään. Lukion päättövaiheessa opinto-ohjauksen tunneilla käsitellään mm. yhteishakuun, valmistumiseen ja omaan taloudenpitoon liittyviä teemoja sekä välivuoden ja kansainvälistymisen mahdollisuuksia. Osa tunneista voidaan järjestää pienryhmäohjauksena.

Aikuislukion opinto-ohjaaja Henri Huovinen on syyslukukauden 2024 opintovapaalla ja hänen sijaisenaan toimii Jutta Mäkisalo. Jutta Mäkisalo vastaa iltaopiskelijoiden, TUVAn paja- ja siltaopiskelijoiden sekä kahden tutkinnon opiskelijoiden ohjauksesta Savon ammattiopiston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen mukaisesti aikuislukion opinto-ohjaaja pitää opiskelijoille aloitusinfot ja ohjaa opintojen loppuvaiheessa esimerkiksi ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä asioissa sekä neuvoo tarvittaessa ammattiopiston opinto-ohjaajia lukio-opintoihin liittyen. Aikuislukion iltaopiskelijoiden opinto-ohjaus

järjestetään pääsääntöisesti yksilöohjauksena, mutta opinto-ohjaaja pitää myös ryhmämuotoisia infoja esimerkiksi uusille opiskelijoille tai yhteishakuun liittyen.

OP1-opintojakso koostuu henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisesta, henkilökohtaisesta opinto-ohjauksesta sekä ryhmämuotoisista ohjauksista. OP5-opintojakson pitää TVT-opettaja Esa Pulkka ja opintojaksot järjestetään aikuislukion 1. ja 4. periodissa.

Aikuislukion opiskelijat voivat osallistua Itä-Suomen yliopiston Hae yliopistoon - sekä Savonia ammattikorkeakoulun Kampus tutuksi -päivään maanantaina 11.11.2024.

Helmi Pulkkinen vastaa TUVAn kymppipolun ja S2-opiskelijoiden opinto-ohjauksesta. TUVAlle järjestään yksilöohjauksen lisäksi luokkamutoista ohjausta.

4.1.1 Ryhmänohjaus

Ryhmänohjauksen kehittämisryhmä jatkaa toimintaansa lukuvuonna 2024–2025. Lukuvuoden tavoitteita ovat ryhmänohjaustoiminnan kehittäminen edelleen, yhteisen suunnittelun tehostaminen sekä opiskelijoiden ryhmäytymisen tukeminen. Ryhmän vastuuhenkilönä toimii Päivi Kiiski.

Keskustan lukioissa jokaiselta vuositasolta on valittu kaksi ryhmänohjauskoordinaattoria ja viherkampukselta yhteensä kaksi koordinaattoria. Ro-koordinaattorit toimivat työparina opintovuosittain. Kaikkien ro-koordinaattoreiden tapaaminen järjestetään kolme kertaa lukuvuoden aikana.

RO-koordinaattorit

- teemoittavat ryhmänohjaukset jaksoittain
- kutsuvat koolle oman opintovuoden ryhmänohjaajat ja toimivat yhteyshenkilöinä, mutta kaikki ryhmänohjaajat ovat osallistuvat suunnittelutyöhön (tehtävien delegointi)
- kunkin opintovuoden ryhmänohjaajat kokoontuvat yhden kerran jaksossa
- perehdyttävät uudet ryhmänohjaajat lukuvuoden alussa
- koko kaupungin koordinaattorit tapaavat vuositasoittain kolme kertaa lukuvuodessa
- kehittävät työn arvioinnin mittareita (esimerkiksi ryhmänohjausläsnäolojen seuraaminen)
- tekevät muuta kehittämistyötä (kirjallisuuteen tutustuminen ja sopivien koulutusten kartoittaminen)

Lukiokohtaiset ryhmänohjaajien tapaamiset päätetään lukioittain ja näissä tapaamisissa suunnitellaan yhdessä jakson ryhmänohjausten sisältö.

Ryhmänohjaustoiminnan kehittämisessä tehdään yhteistyötä *Meidän lukio* -hankkeen sekä *Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen ja kehittäminen* -hankkeen kanssa.

Aikuislukiossa ro-agentit ovat lukuvuonna 2024–2025 psykologian opettaja Emmi Hurmeranta ja ruotsin lehtori Heli Könönen. Ro-agentit, ryhmänohjaajat ja opiskelijat tapaavat toisiaan ainakin kerran joka jakson viimeisenä opetuspäivänä jaksokahvien merkeissä. Kahvit ovat teemoitettuja tapaamisia, joiden jälkeen ryhmänohjaajat opiskelijoineen siirtyvät omaan tapaamiseensa. Teemat ovat osittain samoja kuin päivälukioiden ryhmänohjauksissa, mutta niitä on kohdistettu aikuislukion tarpeisiin soveltuviksi. Toiminnan tavoitteena on ryhmänohjauskäytäntöjen vakiinnuttaminen oppilaitoksen toimintatapoihin, ryhmänohjauksen laadullinen kehittäminen ja opiskelijoiden opiskelukyvyin ja hyvinvoinnin lisääntyminen.

Ryhmänohjaajat perehdyttävät opiskelijoita koulun käytänteisiin ja ryhmäyttävät opiskelijoita opintojen alussa yhdessä muun henkilöstön kanssa. Ryhmänohjaajat seuraavat ryhmäläistensä opintojen etenemistä

ja kokonaistilannetta sekä poissaoloja. Ryhmänohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä huoltajien, opinto-ohjaajien, erityisopettajien, aineenopettajien ja opiskeluhuollon kanssa.

4.1.2 Ohjauksen kehittämishankkeet

Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti -hankkeessa (OPH) kehitetään syksyn 2024 aikana monipuolisesti opiskelijan oppimisen tuen ja ohjauksen muotoja. Aineenopettajien, opinto- ja ryhmänohjaajien sekä opiskeluhuollon toimijoiden yhteistyönä vahvistetaan opiskelijoiden oppimisen taitoja ja resilienssiä – uskoa tulevaisuuteen. Ohjauksen, erityisopetuksen ja opiskelijahuollon yhteistyössä suunnitellaan tallenteita erityisesti ryhmänohjauksen käyttöön. Tallenteiden tekoon osallistetaan opiskelijoita. Hankkeessa toimiva lukioiden yhteinen opinto-ohjaaja kohdistaa erityistukea abien tulevaisuusohjaukseen.

Ohjaus Laatuapila-hankkeessa

Laatuapila-hankkeessa (ks. Luku 2.3) on määritelty ja kuvattu lukiokoulutuksen ydinprosessit. Ohjaus on yksi viidestä lukiokoulutuksen ydinprosesseista. Onnistuneella ohjauksella on suuri vaikutus, sillä pystytään ehkäisemään syrjäytymistä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan työllisyyttä. Ohjauksen ydinprosessi on jaettu ohjaukseen 1) lukio-opintojen alussa, 2) aikana, 3) ja päättymisvaiheessa sekä 4) jälkiohjaus opintojen päättymisen jälkeen. Tavoitteena on ollut kuvata laadukas ohjaus koko opintojen ajan määrittelemällä ohjauksen tavoitteet ja työnjako selkeästi sekä kehittää mittareita ja indikaattoreita ohjauksen arvioimiseen – järjestelmällisen arvioinnin pohjalta toimintatapoja voidaan kehittää. Ohjauksesta vastaavat opinto-ohjaajien lisäksi koko oppilaitoksen henkilökunta sekä tukisidosryhmät. Hanke jatkuu syyslukukauden 2024 ajan.

4.2 OPISKELUHUOLTO

Kuopion kaupungin lukion opetussuunnitelman mukaiset opiskeluhoitopalvelut pitävät sisällään kuraattorin, opiskelijaterveydenhuollon ja psykologin palvelut, jotka on mitoitettu siten, että opiskelija pääsee tarvittaessa keskustelemaan henkilökohtaisessa tapaamisessa joko kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä tai kiireellisessä asiassa samana tai seuraavana päivänä. Opiskeluhoitopalveluja järjestetään osin lukioiden tiloissa ja ne toimivat pääosin ajanvarausperiaatteella. Opiskeluhoollon palveluista tiedotetaan lukioiden opinto-oppaissa, Wilmassa ja koulun kotisivuilla, ja toimijat esittäytyvät lukuvuosittain uusille opiskelijoille oppitunneilla.

Kuopion kaupungilla on **lukiotoimen opiskeluhoollon työryhmä**, joka koordinoi lukioiden opiskeluhoollon toimintaa. Lukioiden omat yhteisölliset opiskeluhoolloryhmät arvioivat lukion opiskeluhoollon toteutumista. Yksilökohtaista opiskeluhoollon tarvetta arvioidaan jatkuvasti mm. opiskelumenestyksen, erityisen tuen tarpeen ja mahdollisen muun huolen perusteella. Ryhmänohjaajat seuraavat opiskelijoiden poissaoloja ja opintojen etenemistä ja ovat keskeisessä roolissa tässä arvioinnissa.

Kuopion lukioilla on yhteinen opiskeluhoollon suunnitelma, jossa kerrotaan tarkemmin, kuinka opiskeluhoolto toimii Kuopion lukioissa.

Lukuvuonna 2024–2025 Kuopion lukioissa on käytettävissä myös jalkautuvan psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita, joka saadaan Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kautta.

Kuopion aikuislukion monialaiseen yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään kuuluvat apulaisrehtori ja rehtori, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, RO-koordinaattorit, kuraattori Elisa Repo, psykologi Leena Lyytikäinen, terveydenhoitaja Tiina Ollikainen, tarvittaessa aineenopettaja, opiskelijaedustaja ja/tai huoltajaedustaja sekä alueellinen verkostotyöntekijä. Aikuislukion opiskeluhooltoryhmä kokoontuu lukuvuonna 2024–2025 kolme kertaa. Ryhmän kutsuu kokoon apulaisrehtori.

Opiskelijakohtainen yksilöllinen opiskeluhooltoryhmä kokoontuu tarvittaessa. Asiantuntijaryhmän kokoonpano vaihtelee tapauskohtaisesti. Asiantuntijaryhmän kokoaja varmistaa, että ryhmällä on toimintaansa varten tarvittava opiskelijan ja/tai huoltajan kirjallinen suostumus.

YOH! – Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämishanke (OKM). Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen Kuopion kaupungin perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa -hankkeen tavoitteena lukuvuodelle 2024 - 2025 on

- tasalaatuisen yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen,
- oppilaitoksen toimintakulttuurin ja henkilöstön osaamisen kehittäminen yhteisöllisen opiskeluhoollon näkökulmasta sekä
- opiskeluhoollon eri toimijoiden yhteistyön tukeminen

Hankkeen toteutustapa:

- vahvistetaan ja kehitetään yhteisöllisen opiskeluhoollon rakenteita yhdessä oppilaitoksen toimijoiden kanssa
- avataan eri toimijoiden rooleja osana yhteisöllistä opiskeluhoollotyötä
- tarjotaan vinkkejä ja malleja yhteisölliseen opiskeluhoollotyöhön esimerkiksi oppilaitoskäynneillä, virtuaalikalveilla, "vinkkivitosilla", säännöllisillä YOH!-tiedotteilla, tuotetaan materiaalia mm. opiskelijoiden ja huoltajien käyttöön sekä digiversio työntekijöille jne.
- vahvistetaan ryhmänohjaajien roolia yhteisöllisessä opiskeluhoollotyössä.

Hanketta koordinoivat Saara Pellinen ja Tarja Ärväs. Lisätietoa lukuvuodelle 2024–2025 löytyy hankkeen kotisivuilta: [Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämishankkeen pedanet-sivut](#)

4.3 MUUT TUKITOIMET

Lupa-pajan toimintaa jatketaan lukuvuonna 2024-2025 Lupaus-hankkeen rahoituksella (Lupaus – Kuopion lukiopajan kokonaisvaltaisen valmennusmallin kehittämishanke (ESR+)).

Lupa-paja on lukiokoulutuksen vahvimpia tukimuotoja, jonka tavoitteina on lukio-opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisy ja lukio-opiskelun kokonaisvaltaisen eteenpäinvieminen. Valmennuksellisenä tavoitteena on nuoren sosiaalinen vahvistaminen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi. Tavoitteena on, että opiskelija on pajalla yhden lukiojakson verran, minkä jälkeen hän palaa omaan lukioonsa jatkamaan opintojaan.

Opiskelija voi toimintakykynsä mukaisesti käydä pelkästään pajaopinnoissa tai suorittaa yhtä aikaa opintojaksoja omalla lukiollaan. Lukio-opinnot pajalla noudattavat lukioiden yleistä opetussuunnitelmaa.

Jokainen opiskelija etenee oman opon kanssa laaditun henkilökohtaisen oppimissuunnitelmansa mukaisesti. Lukio-opintoja ohjaavat aineenopettajat. Lupa-pajan opinto-ohjaaja auttaa opintojen suunnitteluun liittyvissä asioissa ja erityisopettaja oppimiseen liittyvien haasteiden ratkaisussa. Pajan henkilökunta arvioi tapauskohtaisesti jokaisen nuoren tuen tarpeen ensimmäisen jakson loppupuolella.

Oppivelvollisuuslakiin liittyvää ohjausta Kuopion lukioille tarjoavat oppivelvollisuuskoordinaattori Loviisa Silmäri ja oppivelvollisuusasiantuntija Maiju Honkanen. He auttavat ja ohjaavat oppivelvollisuuteen liittyvissä kysymyksissä yleisellä tasolla sekä opiskelijakohtaisesti. Työskentely lukiodien henkilöstön kanssa on konsultatiivista ja ennakoivaa. Oppivelvollisuuskoordinaattori ottaa vastaan oppivelvollisuuden keskeyttämishakemukset, jos keskeytyksen perusteet ovat terveydelliset tai opiskelijan elämäntilanteeseen liittyvät muut painavat syyt. [Oppivelvollisuus - Kuopio](#)

4.4 TURVALLISUUS JA YHDENVERTAISUUS

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että yhdenvertaisuus toteutuu ja Kuopion lukioilla on yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistäminen ja niiden tukeminen on koko oppilaitoksen henkilöstön tehtävä.

Kuopion lukiodien opiskeluhoitosuunnitelmassa on kuvattu toimia turvallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Opiskelijat perehdytetään tiloihin ja välineisiin opintojen alussa. Tilojen siisteydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta huolehditaan yhteistyössä koulukiinteistön henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Puutteista kerätään palautetta ja niihin reagoidaan. Esteettömyys ja saavutettavuus huomioidaan tilojen suunnittelussa ja käytössä. Toimintaan liittyvät vaarat on arvioitu jokaisessa lukiossa ja niitä ehkäistään suunnitelmallisesti.

Kaikille lukioille on nimetty turvavastaavat, ja jokaisessa koulukiinteistöissä toimii oma turvallisuusryhmä, joka vastaa turvallisuussuunnitelman laatimisesta ja päivittäisestä. Turvallisuusryhmä suunnittelee ja toteuttaa lukuvuosittaiset pelastusharjoitukset sekä henkilöstön koulutukset.

Lukuvuonna 2024–2025 päivitetään ja jalkautetaan lukiodien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sekä kriisisuunnitelmat. Turvallisuusvastaaville ja rehtoreille järjestetään koulutusta turvallisuusasioista.

Kuopion kaupungin koulujen riskien ja vaarojen arvioinnissa ja ennaltaehkäisyssä käytössä on wPro-sovellus. Tavoitteena on lukuvuoden 2024–2025 aikana päivittää sovelluksen tiedot kaikissa lukioissa. Tämän sovelluksen kautta tehdään myös ilmoitukset työtapaturmista, läheltä piti -ilmoitukset, väkivaltailmoitukset ja uhkatilanneilmoitukset.

Lumit-kiinteistön turvallisuusryhmässä ovat virka-apulaisrehtori Inka Kokkonen, turvallisuusvastaavat Eerika Häkkinen ja Timo Matilainen sekä aikuislukion turvallisuusvastaava Esa Pulkka. Lumitin lukuvuosittaisen turvallisuutta edistävän toiminnan ydin on talon väen kouluttaminen. Ensimmäisen vuoden opiskelijoille pidetään turvatunnit ja kaikille opiskelijoille turvainfo lukuvuoden alussa. Henkilökunnalle järjestetään turvakävelyt.

Lukuvuonna 2024 – 2025 järjestetään Lumitissa turvallisuusasioihin liittyvä iltapäivä, selvitetään turvallisuusviestinnän eri mahdollisuudet yhteistyössä muiden lukioiden kanssa ja päivitetään kriisisuunnitelma.

Lumitin pelastussuunnitelma on Presto oy:n sähköiselle alustalle toteuttama.

Puistololan turvallisuusvastaavana toimii Riina Pirskanen.

4.5 OPISKELIJOIDEN OSALLISUUS TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA KEHITTÄMISESSÄ

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat tärkeä osa lukion toimintakulttuuria, ja ne vahvistavat yksilön ja yhteisön hyvinvointia. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että jokainen opiskelija kokee kuuluvansa itselle merkitykselliseen ja tärkeään yhteisöön. Kuopion lukioissa yhteisöllisyyttä edistetään monenlaisilla toimenpiteillä, mm. myönteisellä ja kannustavalla opiskeluilmapiirillä, ryhmäytymisellä opintojen alkuvaiheessa, ryhmänohjaajien aktiivisella toiminnalla koko opintojen ajan ja koko koulun yhteisillä tilaisuuksilla kuten juhlilla ja erilaisilla teemapäivillä.

Osallisuutta vahvistetaan myös tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia vaikuttaa lukion toimintaan ja kehitykseen sekä omiin valintoihin. Lukion toiminta perustuu opiskelijälähtöisyyteen, joka vahvistaa opiskelijan omaa toimijuutta, kehitystä ja oppimista. Lukion erilaiset toimintatavat rohkaisevat opiskelijoita aktiiviseen toimintaan ja osallistumiseen. Myös opetuksessa hyödynnetään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia menetelmiä.

Lukuvuonna 2024 - 2025 opiskelijoiden osallisuuden kehittämisen yhteisiä painopisteitä ovat opiskelijoiden osallistaminen lukuvuosisuunnitteluun sekä Kuopion lukioiden opiskelijakuntien hallitusten yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen luominen.

Kuopion aikuislukiossa pyritään edistämään yhteisöllisyyttä järjestämällä jaksokahvit jokaisen periodin viimeisenä opetusiltana. Jaksokahveilla opiskelijoilla on mahdollisuus tavata ryhmänohjaajia, opettajia ja muita opiskelijoita. Kuopion aikuislukion henkilökunta ja opiskelijat osallistuvat Keskustakampanuksen tapahtumiin tilanteen mukaan.

4.6 HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ LUKIOYHTEISÖN TOIMINTA

Lukuvuonna 2024 – 2025 kaikissa Kuopion lukioissa perehdytään **Laatuapila –hankkeessa koottuun hyvinvointimalliin** ja otetaan käyttöön lukiolle sopivia toimenpiteitä.

Hyvinvointia edistävän lukioyhteisön ominaisuuksia ovat esimerkiksi seuraavat:

- Opiskelu- ja työympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti terve ja turvallinen.
- Ihmiset kohdataan yksilöinä yhteisön tarpeet huomioiden.
- Viestintä on avointa ja saavutettavaa.

- Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vaalitaan (esim. perinteet, yhteiset tapahtumat).
- Lukioyhteisössä on selkeät yhteiset pelisäännöt.
- Työelämätaitoja edistetään hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Hyvinvoinnin edistämistä suunnitellaan yhteistyössä.
- Kiusaamista ennaltaehkäistään ja siihen puututaan.
- Välituntiaktiviteetit, istumisen tauottaminen ja ergonomiset työpisteet.
- Hyödynnetään hyvinvointia tukevia ja edistäviä hankkeita (esim. Meijän lukio).
- Seurantaa ja arviointia toteutetaan esim. säännöllisesti toteutettavilla hyvinvointikyselyillä.

Meijän lukio – Lukiolaisten koulupudokkuuden ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin tukeminen Itä-Suomessa II (ESR+)

Kuopion lukiot kuuluvat Meijän lukio – Lukiolaisten koulupudokkuuden ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin tukeminen Itä-Suomessa II-hankkeen piiriin. Hankkeen tavoitteena on kehittää koulujen toimintakulttuuria tasavertaiseksi ja yhteisölliseksi ehkäisemällä varhaisessa vaiheessa koulupudokkuutta ja syrjäytymistä sekä mallintaa koulukiinnittymistä ja hyvinvointia. Hanke kehittää, jalkauttaa ja juurruttaa toimintoja osaksi koulun arkea lisäten kokonaisvaltaisesti nuorten osallisuutta. Lisäksi hankeaikana lisätään opetushenkilöstön osaamista ja hyvinvointia sekä huoltajien osallisuutta.

Hankkeen toiminnalla on viisi tavoitetta:

- 1) Koulujen toimintakulttuurin kehittäminen tasavertaiseksi ja yhteisölliseksi mittaamalla ja mallintamalla koulukiinnittymistä ja hyvinvointia
- 2) Lisätään nuorten koulu yhteisöön kiinnittymistä, vähennetään kohderyhmään kuuluvien koulupuutumusta ja koulukeskeyttämistä, ehkäistään nuorten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä, nivelvaiheen yhteistyö ja sujuva siirtymä huomioiden
- 3) Vahvistetaan nuorten osallisuutta ja minäpystyvyyttä opinnoissa, lisätään nuorten osaamista oppimisesta ja oman koulutyöohjauksesta sekä lisätään nuorten aktiivista toimijuutta osallistaen ja hyvinvointia lisäten
- 4) Lisätään opetushenkilöstön osaamista nuorten koulupudokkuuden varhaisen vaiheen ehkäisemisessä sekä kohdennetaan tukea opetushenkilöstön jaksamiseen
- 5) Lisätään ja vahvistetaan huoltajien ymmärrystä nuorten hyvinvoinnista ja jaksamisesta sekä tuetaan huoltajia nuoren rinnalla kulkemisessa lukio-opintojen aikana.

Hankkeen toiminta on suunniteltu erilaisiin teemoihin liittyvien työpakettien ympärille, joiden avulla luodaan tavoitteiden saavuttamista edesauttavia malleja, kehitetään nivelvaiheen opinto-ohjausta ja nuorten siirtymistä peruskoulusta lukioon, tuotetaan osallisuutta lisäävää toimintaa sekä ennaltaehkäistään koulupudokkuutta ja syrjäytymistä. Lisäksi toiminta tukee opiskelijan koulunkäyntiin liittyvää osaamista ja hyvinvointia.

Koulujen toimintakulttuuria kehitetään kouluille jalkautuvien hyvinvointivalmentajien ja nivelvaiheen opinto-ohjaajien avulla. Lisäksi opiskelijoiden ja opettajien osaamista lisätään erilaisten koulutusten myötä.

Edellä mainitut hanketoiminnot ovat käynnissä Kuopion lukioissa koko lukuvuoden 2024-2025 ja jatkuvat vielä lukuvuonna 2025-2026. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Sanna Oikari, ja lisäksi hankkeessa toimivat Kuopion alueella hyvinvointivalmentajat Piia Kuusela ja Meiju Tiirikainen sekä nivelvaiheen opinto-ohjaajat Sanna Multala ja Tytti Puuronen.

Nivelvaiheen opinto-ohjaajat ovat mukana ohjaamassa TUVA:n opiskelijoita esimerkiksi oppilaitosvierailuihin liittyvissä asioissa.

5 HENKILÖSTÖ

5.1 HENKILÖSTÖN OSAAMINEN JA SEN KEHITTÄMINEN

Lukioiden opetushenkilöstön osaaminen on yksi keskeinen laatutekijä. Laatuapila –hankkeessa on koottu uudet **lukion opettajan työn osaamiskuvaukset**, jotka otetaan käyttöön tänä lukuvuonna esimerkiksi kehityskeskustelujen tukena.

Opettajien osaamisen kehittämisen tueksi on tänäkin lukuvuonna tarjolla mm. Opetushallituksen, Kuopion kaupungin ja lukiotoimen järjestämiä koulutuksia. Lisäksi monet Kuopion lukioiden hankkeet tarjoavat erilaisia kouluttautumisen- ja vertaisoppimisen mahdollisuuksia. Lukuvuonna 2024–2025 Kuopion lukioiden opetushenkilöstön koulutusten keskeisiä teemoja ovat mm. opettajien toimintavalmiudet opiskelijoiden tilanteiden ja haasteiden monimuotoistuksessa sekä tekoälyn pedagogiikka ja haasteet arvioinnissa.

Pedagogiset valmentajat

Kuopion lukioiden pedagogiset valmentajat toimivat jokaisessa lukiossa kouluttajina ja tutoreina tavoitteenaan kehittää tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä oppimisen tukena. Lukuvuonna 2024–2025 valmentajat tarjoavat koulutuksia tekoälystä, pelillisyydestä, kuten pedagogisista pakopeleistä ja virtuaalimaailman käytöstä, Moodlen käytöstä, oppimisanalytiikasta, videoiden ja podcastien tuottamisesta ja kaikkineen digitaalisten opetus- ja oppimismenetelmien käytössä. Pedagogisina valmentajina toimivat Matti Lähtevänoja, Jutta Mäkisalo ja Riikka Korosalmi.

Kuopion lukioiden opettajien on mahdollista hakea yksilölliseen pedagogiseen valmennukseen, joka panostaa opettajien henkilökohtaisen valmentamisen kautta opettajien pedagogisten ja digitaitojen kehittymiseen. Pedagoginen valmennus mahdollistaa opettajan näkemisen ja tukemisen yksilönä ja kokonaisvaltaisesti. Valmennuksen ydinajatuksena on samalla huomioida ja tukea opettajan hyvinvointia. Hyvinvoivat opettajat voivat tuottaa hyvinvoivaa opetusta ja koulutusta myös oppijoiden suuntaan. Lukuvuonna 2024–2025 mahdollisuus osallistua tähän prosessiin tarjotaan 1-2 opettajalle / lukio.

Aineryhmäagenttien toiminta

Kuopion lukioiden opettajat valitsevat jokaisessa aineryhmässä yhteistyötä koordinoivan opettajan eli aineryhmäagentin. Yhteensä agenteja on 15. Aineryhmäagenttien tehtävänä on kutsua koolle ja valmistella yhteisiä tapaamisia, tiedottaa aineryhmän jäsenille esimerkiksi ajankohtaisista koulutuksista, suunnitella mahdollinen työelämään tutustumisvierailu sekä toimia aineryhmän linkkinä lukioiden johtotiimin suuntaan. Agenttien yhteistyörehtorina toimii Mika Strömberg.

Lukuvuonna 2024-2025 aineryhmät kokoontuvat neljä kertaa.

Erasmus+-liikkuvuudet

Kuopion kaupungin lukiot muodostavat yhdessä Erasmus+-akkreditoidun liikkuvuuskonsortion. Konsortio järjestää korkealaatuisia liikkuvuustoimintoja ulkomailla sekä Kuopion kaupungin lukioiden henkilöstölle että opiskelijoille. Konsortion akkreditointi on voimassa 31.12.2027 saakka. Akkreditoidun konsortion kansainvälinen toiminta täyttää Euroopan komission laatuvaatimukset.

Akkreditoinnin myötä Erasmus+-liikkuvuuksien rahoitus on taattu akkreditoinnin voimassaoloajalle. Rahoitus liikkuvuuksille haetaan vuosittain.

Konsortion järjestämät kansainväliset liikkuvuustoiminnot tarjoavat Kuopion kaupungin lukioiden henkilöstölle sekä ammatillisia että henkilökohtaisia kehitysmahdollisuuksia. Henkilöstö voi osallistua job shadowing -jaksolle, opetusjaksolle tai itse valitsemalleen kurssille. Erasmus+-akkreditoinnin kautta rahoitetaan myös ryhmäliikkuvuuksia, joihin opettaja osallistuu opiskelijaryhmän kanssa.

Erasmus+-akkreditoinnin koordinoivana opettajana toimii Mari Hahtala-Pirskanen, ja lisäksi kaikille lukioille on valittu omat Erasmus+-vastuopettajat.

5.2 TYÖHYVINVOINTI JA SEN KEHITTÄMINEN

Kaikille Kuopion lukioille on valittu työhyvinvointivastaavat eli **Tyhy-pari**. Tyhy-vastaavat päivittävät lukion työhyvinvointisuunnitelman, koordinoivat sen mukaista toimintaa ja seuraavat suunnitelman toteutumista. He osallistuvat yhteisiin koulutuksiin ja tiedottavat työyhteisöä työhyvinvointiin liittyvissä asioissa. Tyhy-pari ideoi työhyvinvointia edistävää yhteistä toimintaa ja osallistaa työyhteisön jäseniä mukaan sen suunnitteluun ja toteutukseen. Tyhy-vastaavat voivat olla mukana myös päivittämässä lukion WPro-riskienhallintasovelluksen tietoja yhdessä rehtorin kanssa.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi voidaan tarjota työnohjausta joko tietyille työntekijäryhmille tai lukiokohtaisesti. Työnohjauksen toteuttamiseen on ollut mahdollista hakea myös kaupungin tyhy-rahaa.

QWL-mittaus. Kuopion lukioissa jatketaan lukuvuonna 2023–2024 aloitetun Quality of Working Life -menetelmän kokeilua. Tavoitteena on työelämän laadun parantaminen johtamisen ja esihenkilötyön kehittymisen sekä vuorovaikutuksen lisääntymisen kautta. Säännöllisten mittausten avulla saadaan dataa henkilöstön hyvinvoinnista ja esihenkilötyön vaikuttavuudesta.

5.3 HENKILÖSTÖN OSALLISUUS TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA KEHITTÄMISESSÄ

Lukioiden henkilöstöä osallistetaan yhteiseen suunnitteluun ja kehittämiseen mm. järjestämällä yhteisiä koulutustilaisuuksia ja yhteisellä tiedottamisella. Lukuvuonna 2024–2025 lukioitoimen yhteisiä tilaisuuksia

ovat ainakin Veso-koulutukset 6.8.2024 (läpileikkaus lukiotoimen ajankohtaisista asioista) ja 14.1.2025 (tyko-viikko). Laatutyöhön liittyen lukioiden vuosisuunnittelua kehitetään entistä osallistavammaksi.

Kuopion lukiotoimi tarjoaa myös yksilötasolla monipuolisia mahdollisuuksia osallistua kehittämistyöhön erilaisissa vastuutehtävissä. Näitä on tarjolla monissa hankkeissa ja kehittämisprojekteissa sekä lukioiden että koko lukiotoimen tasolla.

Kuopion aikuislukion opettajat osallistuvat lukioiden yhteisiin Veso-koulutuksiin sekä aineryhmätapaamisiin. Lisäksi järjestetään aikuislukion omat Veso-koulutukset. TUVA-koulutuksen opettajille ja ohjaajille pidetään oma suunnittelupäivä.

Aikuislukion työhyvinvointiparina toimivat Emmi Hurmeranta ja Päivi Pola.

Aikuislukiolta aineryhmäagenttina toimii Päivi Pola.

Aikuislukion OAJ:n yhteysopettaja on Heli Könönen.

Aikuislukion iltaopettajien tiimin vastuupettaja on Minna Hultunen, kaksoistutkinto-opettajien Anna-Kaisa Savolainen ja TUVA:n Riina Pirskanen.

6 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ JA KUMPPANUUDET

6.1 YHTEISTYÖ TOISTEN LUKIOIDEN KANSSA

NEST-keskus

Kuopion lukiotoimi hallinnoi laajaa NEST-keskusta, joka on Itä-Suomen lukioiden kansainvälistymistä, hanketoimintaa ja työelämäyhteistyötä tukeva verkosto. Lisätietoa NEST-keskuksen sivuilta. [Toimintamme | NestCentre](#)

Viisiapilaverkosto

Kuopion lukiotoimi on mukana viiden lukiokoulutusta järjestävän tahon verkostossa (Viisiapila), joka mahdollistaa lukiokoulutuksen kehittämisen isojen kaupunkien näkökulmasta. Verkoston kanssa on haettu erilaisia lukiokoulutuksen kehittämishankkeita ja näitä jatketaan lukuvuoden 2024 - 2025 aikana laatu- ja saavutettavuushankkeena.

LUKE-verkosto

LUKE-verkosto on kaikille lukioille avoin valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyöverkosto. LUKE-toiminta tukee lukiokoulutuksen uudistamista ja lukioiden yhteistyötä.

Lukioiden kehittämisverkoston tarkoituksena on edistää lukiokoulutuksen uudistamista, lukiolainsäädännön tavoitteiden toteuttamista sekä vuonna 2021 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien

toimeenpanoa. Lukioiden opetushenkilöstöä ja johtoa tuetaan toimintakulttuurin muutoksessa sekä pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittämisessä. Lisäksi kokeillaan ja levitetään lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön ja kansainvälisyyteen liittyviä käytäntöjä ja toimintamalleja.

(<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/luke-lukioiden-kehittamisverkosto>)

Itä-Suomen aluekoordinaattoreina toimivat rehtorit Päivi Kiiski ja Ensio Vatanen. Alueverkosto järjestää koulutuksia sekä yhteisiä LUKE-aamukahveja muutaman kerran lukuvuodessa.

Kuopion aikuislukion tekee läheistä yhteistyötä Joensuun ja Savonlinnan aikuislukioiden kanssa. Lukioiden rehtorit ja 7 tai apulaisrehtorit tapaavat säännöllisesti.

6.2 MUU OPPILAITOS- JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

Kuopion alueen toisen asteen koulutuksen yhteistyöryhmä koordinoi vuosittain yhdessä tuotettavia tapahtumia peruskoululaisille ja kehittää nivelvaiheen toimintoja. Kuopion toisen asteen yhteistyöryhmän muodostavat toisen asteen koulutusta tarjoavat oppilaitokset: Kuopion kaupungin lukiot, Savon ammattiopisto, Palvelualan opisto PAOK, Ingmanedu, Kuopion konservatorio ja Pohjois-Savon opisto. Ryhmä kokoontuu 4–5 kertaa vuodessa. Tärkeimpänä tehtävänä on edistää oppilaitosten välistä yhteistyötä ja jakaa ajankohtaisia asioita. Ryhmässä sovitaan avoimien ovien ajankohta sekä huoltajien illan ajankohta ja sisältö. Lukuvuonna 2024–2025 Kuopion lukioiden edustajina ovat lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen, rehtori Mika Strömberg sekä opinto-ohjaajat Henri Huovinen ja Anne Siven. [Toisen asteen yhteistyö - Hae lukioon](#)

Kuopion lukioiden työelämä- ja korkeakouluviikko toteutetaan ensimmäistä kertaa kevätlukukaudella 2025. Opiskelijat suorittavat yhden viikon aikana työelämään tutustumisen (1.vuositaso) tai korkeakouluopintoja (2. vuositaso).

Lukioiden opettajat toteuttavat työelämä- ja korkeakoulu yhteistyötä **TET-vierailujen** muodossa. Aineryhmäagentit ovat päävastuussa näiden vierailujen toteuttamisessa.

6.3 KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Erasmus+ -akkreditointi mahdollistaa Kuopion kaupungin lukioiden kansainvälisen yhteistyön laajentamisen nykyisestään. Tavoitteena on sekä ylläpitää nykyisiä kansainvälisiä verkostoja että luoda uusia yhteistyömahdollisuuksia. Kuopion kaupungin lukiot ovat jo luoneet uusia verkostoja ja yhteistyöhankkeita akkreditoinnin mahdollistamien liikkuvuuksien aikana.

Akkreditoinnin ensimmäisten vuosien aikana Kuopion kaupungin lukioille luodaan yhtenäisiä liikkuvuuksien toteuttamiskäytänteitä. Lukuvuonna 2024–2025 kansainvälisyyden laatukriteerien painopisteenä ovat työelämätaidot sekä kestävä tulevaisuus.

Akkreditoinnin kautta järjestettyjen liikkuvuuksien lisäksi Kuopion kaupungin lukioilla on erillisiä Erasmus+ -hankkeita sekä muita kansainvälisiä yhteistyöhankkeita. Lisäksi kotikansainvälisyys on näkyvä osa lukioiden toimintaa. Kansainvälisyysasioiden vastuurehtorina toimii Inka Kokkonen.

6.4 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on

- varmistaa yhteistyössä opintojen sujuminen,
- tukea aikuistuvan nuoren itsenäisyyden ja vastuullisuuden kehittymistä,
- tukea opiskelijan hyvinvointia ja terveyttä sekä
- huolehtia tukea tarvitsevasta opiskelijasta.

Koulun koko henkilöstö tekee yhteistyötä alaikäisten opiskelijoiden huoltajien kanssa tarpeen mukaan. Yhteistyötä voidaan jatkaa myös täysi-ikäisen opiskelijan luvalla. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi huoltajienillat, koulun juhlat, ryhmänohjaajan yhteydenpito sekä muut tiedotteet koteihin. Oppivelvollisuuden laajeneminen ja uusi lukiolaki ovat entisestään korostaneet yhteistyön ja tiedottamisen merkitystä. Huoltajat osallistetaan koulun toimintaan ja sen arviointiin mm. kyselyiden avulla.

Kaikille Kuopion lukiolaisten huoltajille luodaan Wilma-tunnukset ja kannustetaan niiden käyttöön. Wilman kautta huoltajia tiedotetaan kouluun liittyvistä asioista, seurataan poissaoloja ja opintomenestystä sekä kutsutaan koululla järjestettäviin tilaisuuksiin. Wilman kautta myös muu yhteydenpito huoltajien kanssa on luontevaa.

Kuopion aikuislukio järjestää huoltajien illat sekä TUVa-koulutuksen opiskelijoiden huoltajille että aikuislukiossa opiskelevien oppivelvollisten huoltajille. Aikuislukion opinto-ohjaaja ja apulaisrehtori osallistuvat lukio-opintojen osalta kahden tutkinnon huoltajille suunnattuun huoltajien iltaan.

6.5 MUU YHTEISTYÖ

Kuopion lukiotoimen edustajat ovat olleet aktiivisesti mukana erilaisissa valtakunnallisissa kehittämissäryhmissä esimerkiksi OKM:n lainsäädäntötyöhön liittyen. Näitä mahdollisuuksia tullaan jatkossakin hyödyntämään. Lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen on edustajana Kuntaliiton lukiokoulutuksen järjestäjien verkostossa ja rehtori Mika Strömberg toimii Kuntaliiton lukiorehtoriverkoston kutsuttuna jäsenenä.

Aikuislukiossa tehdään yhteistyötä yhteisöllisyyden ja opiskeluhoillon kehittämiseksi ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi mm. kaupungin nuorisotyöntekijöiden sekä useiden muiden koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa.

Aikuislukio tekee aktiivisesti yhteistyötä Suomen muiden aikuislukioden kanssa. Apulaisrehtori Tiina Kaljunen toimii Aikuislukioden Rehtorit ry:n hallituksessa. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös Aikuislukioliitto ry:n ja Aikuislukioden opettajat AIO ry:n kanssa osallistumalla järjestöjen tilaisuuksiin ja koulutuksiin. Riina Pirskanen on AIO ry:n hallituksen jäsen.

ORGANISOITUMINEN

7 ORGANISOITUMINEN JA JOHTAMINEN

7.1 JOHTAMISKÄYTÄNTEET JA TOIMINNAN SUUNNITTELU

Lukion toiminnan johtamisesta vastaa rehtori, rehtoritiimi tai rehtori työparinaan apulaisrehtori tai -rehtorit. Rehtorin tehtäviin kuuluvat yleishallinnollinen, pedagoginen ja strateginen johtaminen sekä lukioyhteisön toimintakulttuurin kehittämisen johtaminen. Myös lukiokoulutuksen laadun johtaminen on rehtorin toimenkuvaan liittyvä tehtävä. Useamman rehtorin johtamalla Kuopion keskustakampuksella kunkin rehtorin tehtävät ja vastualueet on määritelty ja sovittu erikseen. Kuopion lukioiden rehtoreiden esihenkilönä toimii lukio-opetuspäällikkö.

Kuopion lukioiden rehtorit muodostavat lukioiden johtotiimin yhdessä lukio-opetuspäällikön ja lukiokoulutuksen hallintosihteerin kanssa. Johtotiimi edustaa Kuopion lukioiden koulutuksen järjestäjää ja tekee yhteistyötä operatiivisessa johtamisessa sekä kehittämistyössä. Tavoitteena on Kuopion lukiotoimen linjakas ja laadukas kehittäminen yhteisen vision ja tavoitteen pohjalta. Lukuvuonna 2024 - 2025 jatketaan johtotiimin toimintamallien kehittämistä mm. kokouskäytänteiden ja yhteisen suunnittelun osalta.

Kuopion aikuislukio muodostaa Kuopion taidelukio Lumitin ja Kuopion lyseon kanssa yhteisen Kuopion keskustan lukiokampuksen. Kampuksen lukioiden hallinnosta vastaavat rehtori Mika Strömberg, Lyseon virka-apulaisrehtori Päivi Kiiski ja Lumitin virka-apulaisrehtori Inka Kokkonen sekä Aikuislukion luottamusapulaisrehtori Tiina Kaljunen ja päivälukioiden luottamusapulaisrehtori Paavo Heiskanen. Keskustan lukiokampuksen rehtoritiimi kokoontuu viikoittain. Keskustan lukiokampuksen hallinto sopii työnjaon vastualueineen, jota tarkastellaan lukuvuosittain.

Hallinnon tukena toimii **keskustan lukiokampuksen johtotiimi**, johon kuuluvat rehtori Mika Strömberg, virka-apulaisrehtorit Inka Kokkonen ja Päivi Kiiski, apulaisrehtorit Paavo Heiskanen ja Tiina Kaljunen, IB-koordinaattori Suvi Tirkkonen, taidelukio Lumitin taidelinjojen puheenjohtaja Ville Heikkinen, opinto-ohjaaja Karoliina Nissinen, erityisopettaja Maiju Kempainen sekä opettajajäsenet Minna Aalto, Mari Hahtala-Pirskanen sekä Anna-Kaisa Savolainen. Johtotiimi valmistelee opettajainkokouksia ja veso-päiviä, suunnittelee koulun toimintaa sekä hoitaa hyvinvointiin liittyviä tehtäviä. Johtotiimi kokoontuu noin kerran jaksossa, ja sen kokousmuistiot ovat näkyvissä kampuksen opettajille.

7.2 TIIMIT JA TYÖRYHMÄT

Kuopion lukiotoimessa toimii yhteisiä työryhmiä, joita on esitelty toisaalla tässä suunnitelmassa (esimerkiksi yhteiset aineryhmät, Erasmus+ - ja RO-koordinaattorit).

Myös lukiotasolla henkilöstö ja opiskelijat osallistuvat toiminnan suunnitteluun erilaisten tiimien ja työryhmien kautta, ja näiden toiminnalle määritellään erikseen toimintatavat ja tavoitteet.

Kuopion aikuislukion työryhmät lukuvuonna 2024–2025:

- Markkinointi/some: Timo-Jaakko Kukkonen (pj), Minna Hultunen (some), Riina Pirskanen (some) ja Tiina Kaljunen
- Työhyvinvointipari: Emmi Hurmeranta ja Päivi Pola
- TVT-vastaavat: Esa Pulkka (pj), Matias Saastamoinen ja Nuuti Vasari
- Turvallisuusvastaavat: Esa Pulkka ja Riina Pirskanen
- Ro-agentit: Emmi Hurmeranta ja Heli Könönen
- Kampuksen johtotiimi: Anna-Kaisa Savolainen
- Keke-ryhmä: Mira Lyytikäinen

Aikuislukion opettajatiimien vastuupettajat:

- Iltaopetus: Minna Hultunen
- Kaksoistutkinto: Anna-Kaisa Savolainen
- TUVA: Riina Pirskanen

Kampuksen lukioiden pedagogiset tiimit järjestävät neljä kertaa lukuvuoden aikana opetusta ja oppimista tukevaa toimintaa, pedagogisia kahviloita. Tavoitteena on jakaa henkilökunnalla olemassa olevaa osaamista ja kokemuksia. Aikuislukion opettajat voivat osallistua tilaisuuksiin.

7.3 KEHITTÄMISTYÖ JA HANKKEET

Lukuvuoden tavoitteena on **hanketoiminnan johtamisen ja työnjaon selkeyttäminen**. Käydään läpi tehtävänkuvia, kartoitetaan osaamista ja hankitaan tarvittaessa lisäkoulutusta hankehallinnointiin.

Kuopion lukiokoulutuksen yhteiset hankkeet lukuvuonna 2024–2025:

- EUKK119 Erasmus+ - akkreditointi (luvut 5.1, 6.3)
- KOP3659 Yhteisöllinen opiskeluhoito (OPH) (luku 4.2)
- KOP5256 Itä-Suomen lukioverkoston digitaalinen ekosysteemi II – virtuaalitarjotin (OPH) (luku 3.2.1) Päättyy 31.12.2024.
- KOP5258 Itä-Suomen lukioverkoston laatuhanke (OPH) (luku 2.3) Päättyy 31.12.2024.
- KOP5259 Laatuapila (OPH) (luku 2.3) Päättyy 31.12.2024.
- KOP5256 Lukio-opiskelijoiden oppimisen tuen kehittäminen ja vahvistaminen (OPH)
- KOP5266 Meijän lukio (ESR) (luku 4.6)
- KOP5261 Pelillistämistä lukioon (OPH) (luku 3.2.1)
- KOP5262 Lupaus – Kuopion lukiopajan kokonaisvaltaisen valmennusmallin kehittämishanke (ESR) (luku 4.3)
- KOR9996 Korona-avustus 2022 / Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti (OPH) (luvut 3.3, 4.3, 4.1.2) Päättyy 31.12.2024.

8 RESURSSIT

8.1 TALOUS

Opetukseen käytettävän resurssin eli henkilöstömenojen käyttöä suunnitellaan annettujen linjausten mukaisesti. Rehtoreiden yhteissuunnittelun avulla varmistetaan tarkoituksenmukainen opintotarjonta ja ryhmäkoko annettujen talousraamien mukaisesti. Toimenpiteitä ovat esimerkiksi:

- opetustarjonnan suunnittelu opintotarjotinryhmässä
- talouden ajantasainen seuranta
- lukio-opetuspäällikön talouspalaverit
- käyttötalouden laskentamallien kehittäminen
- tarkoituksenmukainen rekrytointi

Kuopion aikuislukion taloudesta vastaa rehtori Mika Strömberg. Taloutta seurataan MonetTieto – talousraportoinnin avulla. Koulukohtaista talustilannetta käydään läpi opettajille jaksokokouksissa.

8.2 HENKILÖSTÖ

Kuopion kaupungin lukiotoimen hallinnossa keskeisenä tukena lukioille toimivat lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen, hallintosihteeri Mervi Parviainen, hankesihteeri Sami Kinnunen ja pedagoginen valmentaja Matti Lähtevänoja. Lisäksi erilaisten hankkeiden kautta Kuopion lukiokoulutuksessa työskentelee vuosittain useita muita henkilöitä, joita on esitelty toisaalla tässä suunnitelmassa.

Lukiokoulutuksen henkilöstön osaamisen kehittäminen on tavoitteellista ja henkilökohtaista. Opettajien yhteistyötä tiivistetään aineryhmien sisällä ja niiden välillä. Koulutustarpeista ja työn menestyksellisen tekemisen esteistä tehdään systemaattista kyselyä ja pyritään ratkomaan haasteita mahdollisimman nopeasti.

Kuopion aikuislukiolla työskentelee rehtorin lisäksi 20 opettajaa, joiden pääkouluna on Aikuislukio. Lisäksi TUVAlinjoilla on kaksi erityisluokanopettajaa, joiden hallinnollinen koulu on Minna Canthin koulu. TUVAlla on myös kolme koulunkäynninohjaajaa, joiden kotikoulu on Aikuislukio. Kaksoistutkinnossa työskentelee yksi sivutoiminen tuntiopettaja ja iltaopetuksessa kolme päivälukio pääkouluna olevaa opettajaa.

Osa opettajista työskentelee pelkästään iltaopetuksessa tai TUVAlla tai kaksoistutkinnossa ja muutama opettaja opettaa kahdessa tai kaikissa eri toimintamuodoissa. Aikuislukiolla on oma koulusihteeri Marja Iivarinen, rehtorina toimii keskustan kampuslukioiden rehtori Mika Strömberg ja apulaisrehtorina Tiina Kaljunen.

8.3 FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Kuopion kaupungissa on kuusi päivälukiota ja yksi aikuislukio. Opetusta toteutetaan kuudessa eri toimipisteessä. Lukioiden tilat ovat eri-ikäisiä ja kunnoltaan hyvinkin erilaisia. Tiloista ja niiden kunnostamisesta vastaa Kuopion tilakeskus.

Lukioiden fyysisiä oppimisympäristöjä on uusittu ja niitä kehitetään olemassa olevien tilojen ja resurssien puitteissa. Ainakin kaikkien laajempien korjaustöiden yhteydessä oppimisympäristön kalustusta pyritään ajanmukaistamaan laadukkaana opetuksen mahdollistamiseksi.

Aikuislukion iltaopetus ja kesäopetus järjestetään Kuopion taidelukio Lumitin vuonna 2022 valmistuneessa kiinteistössä. Myös hallinnon tilat ovat Lumitin kiinteistössä.

TUVA-koulutuksen 10-, Silta- ja S2-linjat toimivat Puistokoulun tiloissa. TUVAn pajalinja toimii Kulttuuriareena 44 tiloissa yhdessä nuorisopalveluiden kanssa.

Kaksoistutkinnon lukio-opetus annetaan SAKKYn tiloissa Savilahdessa, jossa on käytössä neljä opetustilaa.

8.4 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka

Tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöä kehitetään opetussuunnitelman liitteenä olevan kehittämissuunnitelman pohjalta. Verkostomaiset hankkeet tukevat kehitystyötä. Lukiokoulutuksessa on pedagoginen tiimi, joka tukee jokaisen lukion opettajakuntaa ja teknisiä asiantuntijoita. Tiimiin kuuluvat lukuvuonna 2024–2025 Matti Lähtevänoja, Jutta Mäkisalo ja Riikka Salminen.

Kuopion aikuislukion tieto- ja viestintäteknikan tukihenkilöinä toimivat Esa Pulkka, Matias Saastamoinen ja Nuuti Vasari. He auttavat opiskelijoita ja henkilökuntaa tietoteknisissä ongelmissa.

ARVIOINTI

9 TOIMINNAN LAADUN ARVIOINTI

Toiminnan laadun arviointi on keskeinen osa lukiokoulutuksen laadun varmistusta. Osana laatukulttuuriin ja laadunhallinnan prosessien kehittämistä Kuopion lukioissa etsitään ja kokeillaan myös uusia tapoja, menetelmiä ja työkaluja toiminnan laadun arvioinnissa. Laadunhallintaan kuuluu systemaattisuus ja tavoitteellisuus. Lukioyhteisön toiminnan arvioinnissa keskeistä on, että arviointi kohdistuu toiminnan

kannalta merkityksellisiin asioihin ja että arvioinnin tuloksia hyödynnetään suunnitelmallisesti toiminnan kehittämisessä.

Lukuvuonna 2024 – 2025 Kuopion lukioiden laatutyön tavoitteita ovat:

- Aletaan rakentaa lukiokoulutuksen yhteisen laadunhallinnan järjestelmää ja selvitetään erilaisten laadunhallinnan työvälineiden tarjoamia mahdollisuuksia.
- Kehitetään arvioinnin vuosikelloa laatuhankkeiden mallien pohjalta tukemaan kyselyjen ja tulosten analysoinnin ajallista synkronisointia.
- Toteutetaan vuosikellossa määritellyt arvoinnit ja analysoidaan niiden tuloksia osana kehittämistä ja laadunhallintaa.
- Arvioidaan lukioiden vuosisuunnitelmien tavoitteiden toteutumista lukuvuoden lopulla lukiotoimen tasolla johtotiimissä sekä lukioittain. Arviointikohteiksi valitaan lukuvuosittain yhteisesti sovittuja osa-alueita.

9.1 OPETUKSEN JA OPPIMISEN LAADUN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnilla on monia tehtäviä. Arvioinnin avulla osoitetaan opiskelijan osaamistaso, motivoidaan opiskelijan oppimista ja tuetaan oppimisprosesseja. Arvioinnissa pyritään hyödyntämään monipuolisia arviointimenetelmiä ja huomioimaan laaja-alaisesti opiskelijan oppimista, osaamista ja työskentelyä. Myös opiskelijan itsearviointi sekä opiskeluryhmässä toteutettava vertaisarviointi ovat osa oppimisen arviointia.

Opetuksen laatua arvioidaan opintojaksopalautteilla, lukiokohtaisilla kyselyillä sekä oppimistulosten arvioinneilla. Laatuhankkeiden tavoitteena on parantaa opetuksen tasalaatuisuutta ja oppimisen edellytyksiä vahvistamalla opettajien osaamista. Lukuvuonna 2024 - 2025 otetaan käyttöön opintojaksojen palautetyökalu. Eri kyselyjärjestelmien sopivuutta tähän tarkoitukseen selvitetään osana Itä-Suomen lukioiden laatuhankkeen toimintaa.

Kuopion lukioiden yhteisillä laajoilla opiskelijakyselyillä arvioidaan mm. opetuksen laatua ja opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Tulokyselyyn vastaavat ensimmäisen, olokyselyyn toisen vuoden ja päättökyselyyn lukion päättävät opiskelijat. Kyselyjen sisältöä tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa osana lukioiden laatutyötä.

9.2 TYÖYHTEISÖN TOIMINNAN LAADUN ARVIOINTI

Työyhteisön toiminnassa toisten oikeuksien ja velvollisuuksien kunnioittaminen, selkeys, yhteinen sitoutuminen hyvän työilmapiiriin ylläpitämiseen, tiedon ja osaamisen riittävä jakaminen sekä avoin ja turvallinen keskustelukulttuuri ovat keskeisiä työyhteisön laadukkaan toiminnan edellytyksiä. Työyhteisön toiminnan arvioinnissa pyritään ajantasaisuuteen, monipuolisuuteen ja avoimuuteen. Työyhteisön toimintaa arvioitaessa kiinnitetään huomiota työtyytyväisyyteen, työilmapiiriin ja työyhteisön

toimivuuteen. Koko lukioyhteisön osallisuus huomioidaan työyhteisön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Kuopion lukiotoimessa lukuvuonna 2024–2025 on käytössä työelämän laatua mittaava QWL-kysely.

Rehtorit arvioivat työyhteisön toimintaa yksilö- ja ryhmänäkökulmasta osana säännöllisiä kehityskeskusteluja. Myös uusien henkilöiden kanssa käytävissä tulokeskusteluissa ja lähtijöiden lähtökeskusteluissa saadaan tietoa työyhteisön toiminnan ja johtamisen laadusta.

9.3 JOHTAMISEN LAADUN ARVIOINTI

Johtamisen laadun arvioinnissa pätevät samat tavoitteet kuin työyhteisön laadun arvioinnissa. Johtamisen laatua arvioidaan ja kehitetään Kuopion lukiotoimessa lukuvuonna 2024 – 2025 mm. kolme kertaa lukuvuoden aikana tehtävän QWL-kyselyn avulla. Kyselyn tulosten perusteella rehtorit saavat järjestelmästä toimintaohjeita johtamisen laadun parantamiseksi.

9.4 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖN LAADUN ARVIOINTI

Kuopion lukioilla on erilaisia sisäisiä ja ulkoisia sidosryhmiä. Opiskelijoiden huoltajat ovat lukioiden keskeinen sidosryhmä, ja sen lisäksi eri lukioissa on myös muita sidosryhmiä lukion oman tarpeen mukaan. Sidosryhmäyhteistyössä tavoitteena on avoin vuorovaikutus ja molempien tahojen pyrkimys ymmärtää toisen osapuolen odotuksia sekä tarkastella yhteistyötä molempien osapuolten näkökulmasta.

Sidosryhmäyhteistyön laadun arvioinnissa pyritään ymmärtämään, millainen yhteistyö on kummankin osapuolen kannalta tarkoituksenmukaista ja onnistunutta, ja arvioidaan yhteistyötä näistä tekijöistä käsin. Sidosryhmäyhteistyön laadun kehittämisessä ja arvioinnissa ylläpidetään aktiivista vuorovaikutusta sekä hyödynnetään erilaisia yhteisiä tilaisuuksia, kyselyitä ja palautekanavia. Osana lukioiden laatukulttuurin kehittämistä haetaan soveltuvia menettelytapoja sidosryhmien osallistumiseksi laadun varmistukseen ja kehittämiseen.

9.5 MUUT ARVIOINNIT JA MITTAUKSET

Kuopion lukioissa osallistutaan Kuopion lukiotoimen toteuttamiin, sidosryhmäyhteistyönä toteutettaviin sekä lukiotoimijoille valtakunnallisella tasolla järjestettäviin arviointeihin ja mittauksiin erikseen sopien lukuvuoden aikana. Lukuvuonna 2024–2025 arviointitietoa kerätään laajasti mm. opiskelijoiden hyvinvoinnista, kouluyhteisön toiminnasta ja opetuksesta THL:n Kouluterveyskyselyssä.

LUKUVUODEN 2024–2025 TAPAHTUMAT

Kuopion lukioissa toteutetaan lukuvuoden 2024–2025 aikana monia koulun toimintaan kuuluvia tapahtumia ja tilaisuuksia. Suurin osa näistä toteutuu koulupäivän aikana ja koulun tiloissa, mutta mukana on myös muualla ja muuhun kellonaikaan toteutettavia tapahtumia (esimerkiksi retket ja leirikoulut).

Yksityiskohtainen listaus ja kuvaukset näistä löytyvät lukion kotisivujen kalenterista osoitteesta <https://kuopionaikuislukio.onedu.fi/web/>